

Hankintojen uudet digitaaliset toimintamallit ja niiden hyödyntäminen

Digiviikko: Talousteema - digiä taloudessa 5.6.2023

Hannu Kivinen & Noora Salonen, Valtiokonttori

Agenda

- Hankintojen digitaaliset toimintamallit nyt
- Hankintojen uudet digitaaliset toimintamallit (Peppol)
- Valtionhallinto Peppol valmiudessa 1.4.2024
- Peppol kuntien näkökulmasta
- Hyödyllisiä linkkejä ja kuinka voit osallistua
- Kysymyksiä ja keskustelua (chattiin voi laittaa myös kysymyksiä ja kommentteja)

Aluksi

- Kun puhumme hankintojen uusista digitaalisista toimintamalleista ja niiden hyödyntämisestä, **rajaudumme tilauksesta-laskutukseen ja toimituksen prosesseihin**. Emme siis puhu kilpailutuksista tai tarjouksista, tai niiden käsittelystä.

Hankinta-
päätös

Sopimus
toimittajan
ja tilaajan
välillä

Katalogi

Tilaus

**Tilaus-
vahvistus**

**Tilauksen
muutos**

**Tilauksen
peruutus**

**Lähetys-
luettelo**

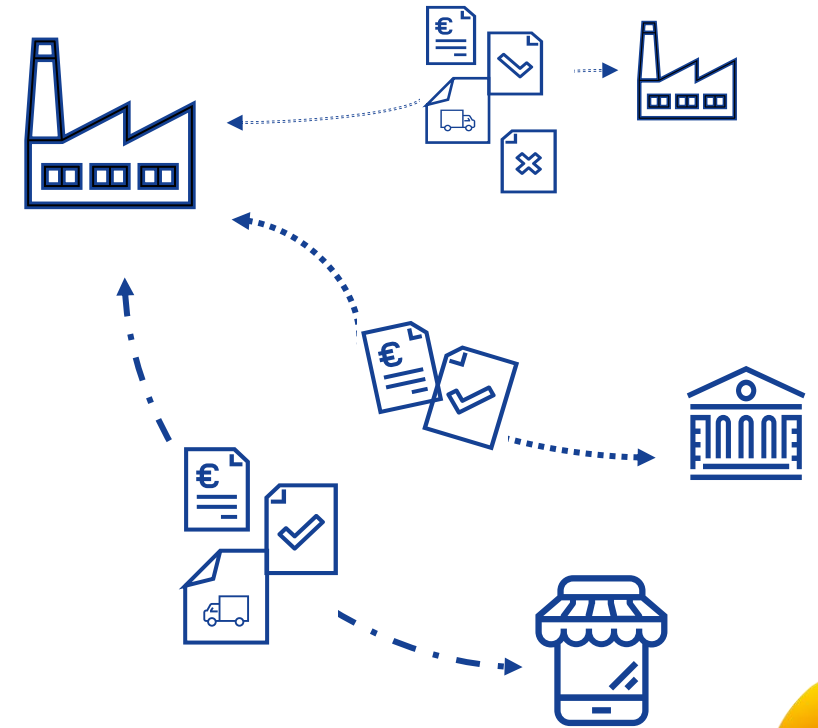
Lasku

Maksamin
en

- Lisäksi kun puhumme digitaalisesta tai sähköisestä tiedon välityksestä, emme tarkoita sähköpostin välityksellä tapahtuvaa toimintaa, vaan tietojärjestelmien välillä liikkuvaa tietoa. (Vertaa sähköpostilasku vs. verkkolasku / E-lasku)

Tilaamisen digitaaliset toimintamallit nyt

- Suomalaiset tukkuliikkeet, teollisuuden yritykset, logistiikan yritykset, maahantuojat ja monet niiden kauppakumppanit ovat vuosikymmeniä lähettäneet toisilleen sähköisiä katalogeja, tilauksia, tilausvahvistuksia ja laskuja kahdenvälisesti, perustuen lähtökohtaisesti toimijakohtaisiin ratkaisuihin (nim. EDI).
- Huomioitava on, että toimijakohtaiset ratkaisut ovat monesti olleet isoimmille yrityksille toimivia
- Toimijakohtaiset ratkaisut eivät kuitenkaan ole kustannustehokkaita kaikille organisaatioille, koska jokainen yhteys pitää rakentaa, testata, sopia ja hallinnoida erikseen

Tilaamisen digitaaliset toimintamallit nyt

Toimijakohtaisten ratkaisuiden seurauksena:

- iso osa tiedonvaihdosta käydään vieläkin sähköpostitse aiheuttaen tehottomuutta (sposteja hukkuu, tietoja näppäillään uudelleen, enemmän virheitä, ei automatiikkaa)
- pienet yritykset joutuvat käyttämään lukuisien eri toimittajien portaaleja aiheuttaen tehottomuutta → vaikuttaen yritysten kilpailukykyyn
- henkilöstön pitää opetella eri toimintamalleja ja tapoja → henkilön perehdytys raskaampaa
- tärkeiden tietojen, kuten tuotteiden hiilijalanjäljen tai tuotetietojen, kerääminen, analysoiminen ja esittäminen on epäjohdonmukaista ja raskasta, ellei jopa mahdotonta, koska se ei ole helposti käsiteltävässä muodossa

Tilaamisen ”uudet” digitaaliset toimintamallit

Heittomerkit ”uudet” sanan kohdalla, koska oikeasti kyseessä on yli 10 vuotta vanha toimintamalli, joka vasta nyt otetaan Suomessa käyttöön hankkimisen yhteydessä

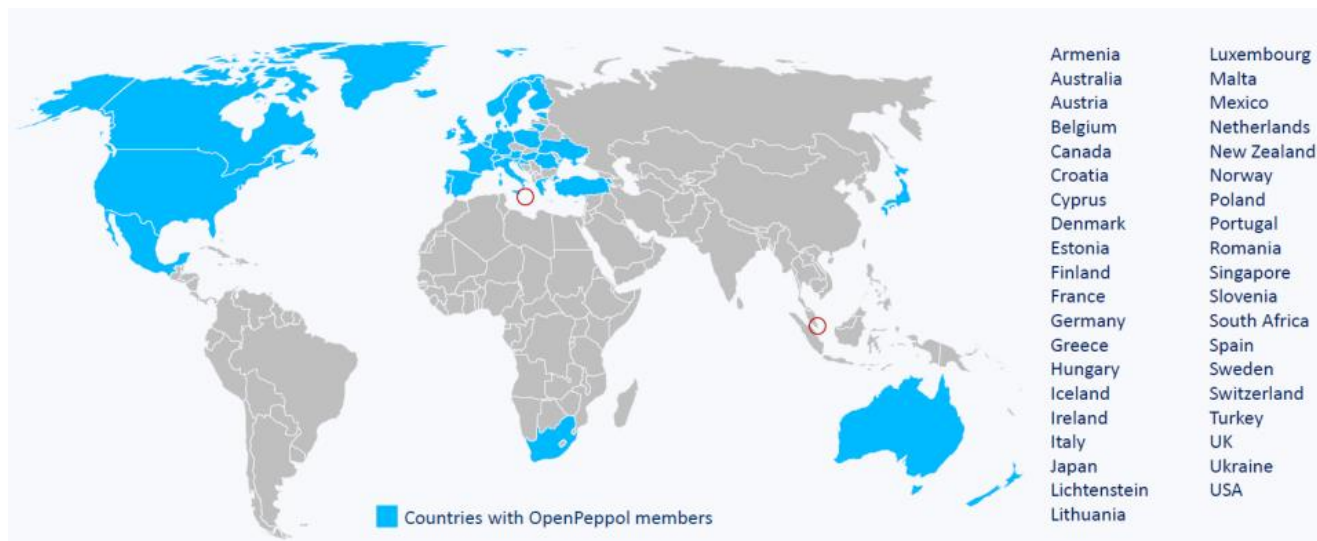
Tilaamisen uudet digitaaliset toimintamallit

- Nyt sähköiset katalogit, tilaukset, tilausvahvistukset, jne. voi ottaa käyttöön koko yrityskennttä ja julkisen sektorin organisaatiot.
- Muutos perustuu ”uuteen” toimintamalliin, joka hyödyntää tuoreempaa ja kustannustehokkaampaa teknologiaa sekä verkostomaista mallia viestien välitykseen → **Tätä verkostoa nimitetään Peppoliksi.**
 - Voit ajatella asiaa niin, että ennen sinulla oli erikseen rakennettu puhelinlinja jokaisen juttutoverisi kanssa. Nyt sinulla on mahdollisuus ottaa käyttöön puhelinoperaattori, joka hoitaa yhteyksien muodostamisen juttutoveriesi kanssa. Yksi yhteys, jolla tavoittaa kaikki.

Mikä Peppol?

- **Peppol** on kansainvälinen verkosto, jonka kautta voi välittää esimerkiksi Peppolin mukaisia katalogeja, tilauksia, tilausvahvistuksia, laskuja ja logistiikan dokumentteja.

Valtiokonttori Suomen
Peppol-viranomaisena
valvoo ja koordinoi
Peppol-verkoston
toimintaa Suomessa

Peppol on myös

- Digitaalisten liiketoiminnan dokumenttien standardi
 - Esimerkiksi katalogit, tilaamisen prosessit, laskut
- Kansainvälinen dokumenttien jakeluverkko
 - Yhden yhteyden rakentaminen riittää (nelikulmamalli)
 - Ei tarvetta kahdenvälisille yhteyksille
- Aktiivisesti ylläpidetty ja hallinnoitu
 - Suomessa Valtiokonttori on Peppol-viranomainen
 - Moni verkkolaskuoperaattori on jo Peppol palveluntarjoaja

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Peppol
Authority

Valtionhallinto Peppol valmiudessa 1.4.2024

- Valtio edellyttää toimittajiltaan Peppolin mukaisten **tilausten, tilausvahvistusten, tilauksen muutosten ja tilauksen peruutusten** käsittelyä 1.4.2024 alkaen.
 - Digitalisaation hyödyt on todistettu laskujen käsittelyssä
 - Peppolin merkitys Euroopassa sekä kansainvälisesti on ainutlaatuinen - ei ole vastaavaa:
 - Valtaosa Suomen merkittävimmistä kauppakumppanimaista edistää Peppol-verkoston käyttöä alueellaan
 - Peppol herätti kiinnostusta G7-maiden digiministereiden kokouksessa Japanissa ([Lue uutinen täältä](#))
 - Peppol-logistiikan kehitystä vetää Norjan öljyteollisuus ja Ruotsin rakennusteollisuus
 - Palkeiden, SOK:n, Qvalia Oy:n ja Fira Oy:n edustajat kertoivat ajatuksiaan Peppolista webinaarissamme. ([Katso webinaarin tallenne täältä](#) (julkaistaan noin 2 vkn päästä))
- **Strateginen suunta seuraaville vuosikymmenille**

Peppol kuntien näkökulmasta

Peppol kuntien näkökulmasta

- Peppol mahdollistaa siirtymisen sähköpostin välityksestä sähköiseen tilaamiseen, myös kunnan pienempien toimijoiden kanssa (vertaa, miten verkkolaskua käytetään kunnassa)

- Näin tilauksesta-laskuun -prosessia ja tulevaisuudessa myös logistiikkaa koskevia osuuksia voidaan entisestään tehostaa ja automatisoida

- Muutoksessa voi lähteä liikkeelle askel kerrallaan: sähköistetään esimerkiksi ensiksi helposti tilattavien tuotteiden ja palveluiden tilaus

- Kun hankkimiseen liittyvä tieto on standardoidussa muodossa tietojärjestelmissä, voidaan jatkossa paremmin seurata mm. hankintojen hiilijalanjälkeä

- Sähköinen toimintamalli mahdollistaa myös paremman hankintojen seurannan ja hallinnan

Peppol kuntien näkökulmasta

- Muutos koskee myös kunnan toimittajia: molempien osapuolten on pystyttävä käsittelemään Peppolin mukaisia katalogeja, tilauksia, tilausvahvistuksia, jne. omassa tietojärjestelmässään.
- Suurimmassa osassa ERP-järjestelmiä on jo pohja kunnossa Peppolin käyttöönotolle.
- Aktivoidaan yhdessä ohjelmistotaloja kehittämään järjestelmiään.
- Yhteinen sovelluspalvelu julkisen hallinnon toimittajille?
 - ei erillisiä portaaleja joka kunnalle, kuten verkkolaskuissa nykyään
 - säästytään kaikki ylimääräiseltä työltä
 - yritykset kiittävät

Lue lisää ja osallistu

- Haluatko tarkastella sähköisiä katalogeja, tilauksia tai tilausvahvistuksia kuntasi näkökulmasta? Yrityksen digitalous –hanke tarjoaa resursseja kokeiluun. [Lue lisää kokeiluista täältä](#) (ps. vinkkaa tästä myös omalle järjestelmätoimittajallesi!)
- Tieke ry ja Valtiokonttori rakentavat koulutusohjelmaa Peppoliin ja digitaaliseen hankintaan liittyen. Jos haluat osallistua koulutuskokonaisuuden kehittämiseen ja tuoda esiin käytännöntarpeita kuntien näkökulmasta, laita viestiä: peppol@valtiokonttori.fi
- Peppol-viranomaisen avoimissa tilaisuuksissa keskustellaan ajankohtaisia asioista. Seuraavan tilaisuuden aiheena:
 - Kestävä kehitys & Peppol. Tilaisuus on tiistaina 20.6 klo 15-16 Teams:issa
 - Tule kuulolle laittamalla viestiä osoitteeseen: Peppol@valtiokonttori.fi
- Tilaa uutiskirjeemme laittamalla viestiä: peppol@valtiokonttori.fi

Lue lisää ja osallistu

Lue lisää:

- Peppol for dummies: <https://www.valtiokonttori.fi/peppol-tutuksi-osa-1>
- Valtiokonttori on Suomen Peppol-viranomainen: <https://www.valtiokonttori.fi/Peppol>
- Peppolin omat verkkosivut: <https://peppol.org/>

Yrityksen digitalous

Hannu Kivinen, Johtava asiantuntija, Valtiokonttori

Noora Salonen, Asiantuntija, Valtiokonttori

etunimi.sukunimi@valtiokonttori.fi

www.valtiokonttori.fi/peppol

www.yrityksendigitalous.fi

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU